

ת"פ 36447/06/10 - מדינת ישראל נגד שלמה בר

בית משפט השלום ברמלה

ת"פ 36447-06-10 מדינת ישראל נ' בר

בפני בעניין: כב' השופט הישום אבו שחאדה
מדינת ישראל באמצעות פרקליטות מחוז
מרכז ע"י עוה"ד רועי לוס

נגד

שלמה בר ע"י עוה"ד ריהאם אבו סייף

גזר-דין

א. כתב האישום והעבירה שבה הורשע הנאשם

1. כנגד הנאשם הוגש כתב אישום המייחס לו ביצועה של עבירה של גניבה בידי עובד לפי סעיף 391 לחוק העונשין תשל"ז - 1977 (להלן: **חוק העונשין**). הנאשם כפר בכתב האישום ולאחר שמיעת הראיות ניתנה הכרעת הדין ולפיה הנאשם זוכה מהעבירה שיוחסה לו בכתב האישום והורשע בעבירה אחרת קלה יותר, שלא הופיעה בכתב האישום והיא עבירה של החזקת נכס החשוד כגנוב לפי סעיף 413 לחוק העונשין.

2. בהכרעת הדין נקבעו הממצאים שבעובדה שלהלן:

א. הנאשם עבד בחברת "קלאסיקה אשר ייבוא והפצה בע"מ", שהינה חברה העוסקת בתחום השיווק והפצה של כלי בית (להלן: החברה). הנאשם עבד בחברה בין 20.8.03 ו-10.6.07;

ב. ביום 1.3.09, היינו כמעט שנה ושמונה חודשים לאחר שהנאשם הפסיק לעבוד בחברה, נערך חיפוש ע"י המשטרה בדירתו ונמצאו בה 51 קרטונים המכילים כלי בית שונים;

ג. ביום 31.3.09 נערך חיפוש נוסף בדירתו של הנאשם ע"י המשטרה ונמצאו בה קרטונים נוספים של כלי בית;

ד. ביום 31.3.09 נערך חיפוש אצל חברה של אשתו של הנאשם ונמצאו אצלה מספר רב של קרטונים של כלי בית ואשר שייכים לנאשם;

3. כאמור, הנאשם זוכה מחמת הספק מביצוע עבירה של גניבה בידי עובד ואשר לצידה עונש מקסימאלי של שבע שנות מאסר והורשע בעבירה קלה יותר של החזקת רכוש החשוד כגנוב שלצידה עונש מקסימאלי של שישה חודשי מאסר. הנאשם לא הצליח להוכיח שהכמות הנכבדה של כלי הבית שנמצאה ברשותו, ואשר חלק ניכר ממנה זוהה כשייך לחברה, נרכשה על ידו כדין ושאינה סחורה שחשודה כגנובה.

ב. טענות הצדדים לעונש

4. לנאשם אין עבר פלילי קודם. המאשימה טענה שיש להשית על הנאשם עונש של מאסר על תנאי וכן קנס כספי בסך של מספר אלפי שקלים. הנאשם טען שיש לבטל את ההרשעה בעניינו ולסיים את ההליכים ללא הרשעה. יודגש כי הנאשם הבהיר שאם בית המשפט לא יקבל את עתירתו לביטול ההרשעה, איננו חולק על רכיבי הענישה שלהם טענה המאשימה, קרי, מאסר מותנה וקנס.

5. נתקבל תסקיר מטעם שירות המבחן ואשר ממנו עולה כי הנאשם בן 47 שנים, נשוי ואב לשלושה ילדים ובשני העשורים האחרונים עיקר עיסוקו הוא נהג משאית וזה גם התפקיד שאותו מילא בחברה עת שעבד בה. הנאשם לא נטל אחריות על מעשיו ועל כן שירות המבחן גם לא המליץ על אי הרשעתו. הנאשם טען כי מזה תקופה ממושכת איננו מצליח למצוא עבודה וכי השארת ההרשעה על כנה תהווה מכשול משמעותי עבורו לחזור למעגל העבודה.

ג. בקשת הנאשם לביטול ההרשעה

1.ג. השיקולים המנחים לאי הרשעה

6. סעיף 71א (ב) לחוק העונשין התשל"ז - 1977 מסמיך את בית המשפט, אשר מצא כי נאשם ביצע עבירה, להימנע מהרשעתו, וליתן צו שירות לתועלת הציבור בלא הרשעה. סעיף 192א לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב] תשמ"ב - 1982 מסמיך בית משפט שהרשיע נאשם לבטל את ההרשעה בדין במסגרת גזר הדין, ולהטיל עליו צו מבחן או צו שירות לתועלת הציבור ללא הרשעה.

7. ב-ע"פ 2083/96 כתב נ' מדינת ישראל פ"ד נב (3) 337, 343 (להלן: **פרשת כתב**) כבוד השופט דורנר קבעה כי הימנעות מהרשעה אפשרית אפוא בהצטרף שני גורמים: ראשית, על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם, ושנית, סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה בלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים (ראו גם: ע"פ 2669/00 מדינת ישראל נ' פלוני פ"ד נד (3) 685, 689; ע"פ 9262/03 פלוני נ' מדינת ישראל פ"ד נח (4) 869, 876). בפרשת

כתב כבוד השופט ש' לויין הוסיף ומנה מספר קווים מנחים במענה לשאלה אם להימנע מהרשעתו של נאשם לצורך הבטחת שיקומו ובהם, בין היתר, השאלה אם לחובתו עבר מכביד ואם קיים סיכון כי יחזור ויחטא בפלילים; הנסיבות בהן ביצע את העבירה; מידת הפגיעה של העבירה באחרים; יחסו של הנאשם לעבירה ומידת נכונותו להכיר בפסול במעשיו; והשפעותיה של ההרשעה על הנאשם (**שם**, בעמ' 344).

8. ב- ע"פ 5102/03 **מדינת ישראל נ' קליין** [פורסם בנבו] (4.9.09) (להלן: **פרשת קליין**) כבוד השופטת פרוקצ'יה עמדה בפסקה 76 על השיקולים השונים שמנחים את בתי המשפט בשאלת הרשעתו או אי הרשעתו של נאשם. במקרה זה נקבע כי החלופה העונשית של הימנעות מהרשעה, תוך הטלת צו מבחן או צו שירות לתועלת הציבור, מהווה חריג לכלל הרחב הנתוע בתורת הענישה לפיו, מקום שהוכחה אשמתו של אדם, יש להרשיעו בדיון. ההרשעה הפלילית של נאשם נועדה למצות את תכליותיו של ההליך הפלילי: להעביר מסר של הרתעת היחיד והרבים, ולשוות למעשה העבירה תווית של מעשה פסול בעיני החברה שגמול עונשי בצידו. חברה המבקשת להפעיל את ההליך הפלילי בדרך אפקטיבית, שוויונית והוגנת תתקשה להשלים עם גישה שיפוטית הפוטרת נאשמים, חדשות לבקרים, מהרשעה פלילית אף שאחריותם הפלילית הוכחה. ההרשעה היא הביטוי השיפוטי לאחריות הפלילית שהוכחה, ובלעדיה נותרת קביעת האחריות הפלילית חסרה את החוליה האחרונה, המוסיפה לה את המשמעות המשפטית הנורמטיבית הנדרשת (ראו גם ע"פ 9150/08 **מדינת ישראל נ' ביטון** [פורסם בנבו] (23.7.09), פסקה 7 לפסק דינו של כבוד השופט לוי).

9. כמו כן, כבוד השופטת פרוקצ'יה בפרשת **קליין** הביאה בהמשך פסקה 76 לפסק דינה את הצד השני של מטבע ההרשעה של נאשמים בקובעה כי המשפט מניח כי רקמת החיים האנושיים מולידה מצבים שאינם מתאימים להחלת העיקרון העונשי הרחב המחייב הרשעה פלילית בעקבות הוכחת אשמה. במצבים חריגים ומיוחדים, כאשר עלול להיווצר פער בלתי נסבל בין עוצמת הפגיעה של הרשעה פלילית בנאשם האינדיבידואלי לבין התועלת שתצמח לחברה ולאינטרס הציבורי מקיומה של הרשעה, נתון בידי בית המשפט הכוח להחליט, כי חרף אשמתו של הנאשם, הוא לא יורשע בדיון. (ראו גם: דברי כבוד השופטת פרוקצ'יה ב- ע"פ 9893/06 **לאופר נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו], (31.12.07), פסקאות 8 עד 11).

2.ג. סוג העבירה שבוצעה על ידי הנאשם וסוג הנזק שייגרם לו אם יורשע

10. במקרה שבפני, בקשתו של הנאשם לביטול ההרשעה צריכה לעמוד בשני פרמטרים **מצטברים**: ראשית, האם סוג העבירה שבה הורשע מאפשרת את ביטול ההרשעה; ושנית, סוג ומידת הנזק שייגרם לנאשם אם יורשע, ואשר מבטאים את עוצמת הפגיעה בנאשם בעקבות ההרשעה.

11. לגבי הפרמטר הראשון - העבירה שבה הורשע הנאשם, בסופו של יום, היא מעבירות הרכוש הקלות ואשר נושאת עונש מקסימלי של שישה חודשי מאסר. ברם, לא ניתן להתעלם מהכמות הנכבדה של הפריטים שנתפסה אצל הנאשם ואשר הינה חשודה כגנובה. בסופו של יום, לא התרשמתי שבאיזון הכולל בין סוג העבירה שבה הורשע לבין כמות הפריטים שנתפסו, קיימת מניעה להימנע מהרשעתו בדיון, אך זאת רק בהנחה שהנאשם היה עומד בפרמטר השני.

12. לגבי הפרמטר השני - לא הוכח בפני מה הוא סוג הנזק שיגרם לנאשם אם הרשעתו בדין תמשיך לעמוד על כנה. הנאשם עבד בשני העשורים האחרונים כנהג משאית. הנאשם לא הוכיח שעיסוקו בתפקיד זה מותנה בהעדר קיומו של רישום פלילי, לרבות הרשעה בעבירת רכוש קלה יחסית לפי סעיף 413 לחוק העונשין. לא הוכח בפני שקיים קשר פנימי בין יכולתו לעבוד כנהג משאית לבין הצורך בהעדר קיומו של רישום פלילי בעבירה הספציפית שבה הורשע. ברי, שהרשעה פלילית כל שהיא, יש בה בכדי להביא להכתמת אדם בעיני הציבור ויתכן שמעסיקים שונים יקחו זאת בחשבון אם להעסיקו, או לא. ברם, לא כל הכתמה של אדם ברישום פלילי, יש בה בכדי להצדיק ביטול ההרשעה על פי המבחנים שנקבעו בפסיקה ושעליהם עמדתי לעיל. רמת ההוכחה הנדרשת, על פי הפסיקה, לגבי **סוג ומידת הנזק** שיגרם לאדם מהרשעתו בפלילים על מנת להצדיק ביטול הרשעה, היא הרבה יותר גבוהה מזו שהובאה ע"י הנאשם שבפני. במילים אחרות, מאחר והנאשם לא עמד ברף הראייתי שנקבע בפסיקה לגבי סוג ומידת הנזק שיגרמו לו אם ההרשעה תמשיך לעמוד בעינה, הרי שבקשתו לביטול ההרשעה, נדחית.

ד. מתחם הקנס ההולם

13. מאחר ובאי כח הצדדים הסכימו, לאחר שדחיתי את בקשת הנאשם לביטול ההרשעה, שהעונש הראוי שיש להשית על הנאשם הוא מאסר על תנאי וקנס, נותר רק לקבוע את מתחם הקנס ההולם.

14. לפי סעיף 40 לחוק העונשין, קיימים שני שיקולים מרכזיים לצורך קביעת גבולותיו של מתחם הקנס ההולם:

א. עקרון ההלימה - שיקול זה בודק את חומרת העבירה. במקרה שבפני חומרת העבירה נמדדת לפי סוג העבירה וכן מהות וכמות הפריטים. לעניין סוג העבירה, אין מחלוקת שמדובר באחת מעבירות הרכוש הקלות שמופיעות בחוק העונשין. לעניין כמות הפריטים ומהותם, לא ניתן להתעלם מהמסה הקריטית של הפריטים שנתפסו ברשותו של הנאשם, דבר שנותן לעבירה שבה הורשע, נופך גדול יותר של חומרה. יוצא מכך, הנאשם אומנם ביצע עבירה קלה של החזקת נכס חשוד כגנוב, אך נמצא ברף הגבוה של החומרה בביצוע עבירה מעין זו.

ב. מצבו הכלכלי של הנאשם - בעת קביעת מתחם הקנס ההולם, לקחתי בחשבון את העובדה שהנאשם נשוי ואב לילדים שסמוכים לשולחנו ומזה תקופה ממושכת אינו מצליח להשתלב חזרה במעגל העבודה.

15. בעת קביעת מתחם הקנס ההולם, יש לתת את הדעת לגובה הקנס המקסימאלי שניתן להטיל. סעיף 413 לחוק העונשין קובע כדלקמן:

"המחזיק דבר, כסף, נייר ערך או כל נכס אחר שיש עליהם חשד סביר שהם גנובים, ואין בידו להניח את דעתו של בית משפט שרכש את החזקה בהם כדין, דינו - מאסר שישה חודשים"

16. בסעיף 61(א)(1) לחוק העונשין, נקבע כדלקמן:

"61(א) על אף האמור בכל חוק, מקום שהוסמך בית משפט בחוק להטיל קנס, רשאי הוא להטיל -

(1) אם קבוע לעבירה עונש מאסר עד שישה חודשים או קנס בלבד, או קנס שלא נקבע לו סכום - קנס עד 14,400 שקלים חדשים".

17. על כן, הקנס המקסימאלי שבית המשפט רשאי להטיל על נאשם בשל הרשעתו בעבירה לפי סעיף 413 לחוק העונשין, הוא 14,400 ₪, וזאת בגין מלוא תקופת המאסר של שישה חודשים שהוגדרה בחוק. בעת קביעת מתחם הקנס ההולם, יש לקחת בחשבון שיוטל על הנאשם שבפני גם מאסר מותנה ואשר גם הוא ייגזר מתוך תקופת המאסר המקסימאלית של שישה חודשים.

18. על כן, הנני קובע כי מתחם הקנס ההולם במקרה שבפני נע בין 4,000 ₪ ועד 8,000 ₪. בעת קביעת הקנס "המתאים" בתוך מתחם הקנס ההולם, לקחתי בחשבון את כל הנתונים שלהלן: לנאשם אין עבר פלילי קודם; גילו של הנאשם שהינו בן 47 שנים; הפגיעה של הקנס במשפחתו של הנאשם; חלוף הזמן מעת ביצוע העבירה בשנת 2009, כך שחלפו מאז כחמש שנים.

19. לאור כל האמור לעיל, הנני משית על הנאשם את העונשים הבאים:
א. שלושה חודשי מאסר על תנאי והתנאי הוא שבמשך שנתיים מהיום לא יבצע עבירה לפי סעיף 413 לחוק העונשין.

ב. הנאשם ישלם קנס בסך של 4,000 ₪ או 10 ימי מאסר תמורתו.
הקנס ישולם ב-10 תשלומים חודשיים שווים ורצופים כאשר הראשון שבהם עד ליום 1.5.14 והיתרה ב-1 לכל חודש שלאחריו. היה ואחד התשלומים לא ישולם במועד, אזי יעמוד מלוא סכום הקנס לפירעון מידי. הרכוש נשוא כתב האישום יוחזר לבעליו ובהיעדר בעלים יטופל לפי שיקול דעת קצין משטרה. ההחלטה להשבת הרכוש לבעליו יעוכב ביצועה למשך 45 ימים מהיום, על מנת שהנאשם יוכל לשקול את עמדתו להגשת ערעור. זכות ערעור תוך 45 יום.

ניתן היום, ט"ו אדר ב תשע"ד, 17 מרץ 2014, במעמד הצדדים.